

УДК 657.01

Ковтуненко К.В.*кандидат економічних наук**Одеського національного політехнічного університету***Скороходова Л.В.***аспірант**Одеського національного політехнічного університету*

ОСОБЛИВОСТІ ІНФОРМАЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЗА ЕТАПАМИ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВ

FEATURES OF INFORMATIVE PROVIDING ARE AFTER THE STAGES OF INNOVATIVE ACTIVITY OF INDUSTRIAL ENTERPRISES

АНОТАЦІЯ

Стаття присвячена визначенню комплексного процесу провадження інноваційної діяльності на промислових підприємствах та забезпечення необхідною інформацією всіх стадій аналізу такої діяльності. У статті представлено інформаційне забезпечення процесу інноваційної діяльності промислового підприємства.

Ключові слова: інноваційна діяльність, інформаційне забезпечення, статистичні дані, зовнішня оцінка, внутрішня оцінка, управлінське рішення.

АННОТАЦИЯ

Статья посвящена определению комплексного процесса осуществления инновационной деятельности на промышленных предприятиях и обеспечения необходимой информацией всех стадий анализа такой деятельности. В статье представлено информационное обеспечение процесса инновационной деятельности промышленного предприятия.

Ключевые слова: инновационная деятельность, информационное обеспечение, статистические данные, внешняя оценка, внутренняя оценка, управленческое решение.

ANNOTATION

The article is devoted to determination of complex process of realization of innovative activity on industrial enterprises and providing of all stages of analysis of such activity necessary information. The article presents information support of innovative activity of industrial enterprises.

Keywords: innovative activity, informative providing, statistical information, external evaluation, internal evaluation, management decision.

Вступ. У науковій літературі багато уваги приділяється вивченню інноваційної діяльності підприємств різних галузей. У роботах О. Мірошниченко, Л. Чорнобай, О. Яшкіна, Н. Гусятинський, О. Гаврилова, В. Чередниченко, М. Фріцберг та багатьох інших авторів знаходять своє відображення як теоретичні питання інноваційної діяльності, так і практичний аспект. Але комплексний процес інноваційної діяльності достеменно не висвітлений у працях сучасних вітчизняних науковців.

Мета роботи полягає у визначенні забезпеченості інформацією для аналізу всіх стадій процесу інноваційної діяльності промислових підприємств.

Методи дослідження. Методологічною та інформаційною основою роботи є наукові праці, матеріали періодичних видань, ресурси

Internet, статистичні дані. При проведенні дослідження використано методи структурно-логічного аналізу, порівняння та узагальнення.

Результати. У сучасній науці велике значення приділяється питанням інформаційного забезпечення наукових питань, що досліджуються. Питання інноваційної діяльності не є виключенням, адже напряду залежать від актуальності інформації, її новизни та вичерпності. А.К. Андрюшко зауважує, що менеджмент інноваційно-активних підприємств все більше приділяє увагу залученню інновацій до виробничих процесів [1].

Загалом, інноваційна діяльність на промислових підприємствах – це багатостадійний процес, кожна стадія якого вимагає вичерпного інформаційного забезпечення як зовнішньою інформацією, так і внутрішньою (управлінською).

При дослідженні будь-якого процесу важливо врахувати всі його стадії, що охоплює певна діяльність.

Важливу роль у дослідженні інноваційного процесу займає початкова стадія, що полягає в дослідженні ринку та визначенні доцільності інноваційних заходів, оскільки інвесторам (управлінцям) важливо мати впевненість в унікальності провадження.

Розглядаючи процес інноваційної діяльності промислового підприємства, важливо оцінити інноваційні заходи з точки зору інвестора, самого підприємства, як об'єкта інвестиції; оцінити за вичерпними показниками ефект від провадження діяльності та інші фактори, притаманні будь-якій діяльності, направленої на покращення стану підприємства.

На рисунку 1 представлено стадії процесу інноваційної діяльності промислового підприємства, що визначені в ході вивчення повного циклу такої діяльності. Рисунок включає стадії інноваційної діяльності та відповідні йому інформаційні джерела, що необхідні для забезпечення аналізу кожної стадії цього процесу.

Важливо зауважити, що наведений нижче рисунок відображає інформаційне забезпечення процесів інноваційної діяльності для потреб

внутрішнього управлінського апарату промислового підприємства, коли інвестування здійснюється за власний кошт власника підприємства. Модель даного підприємства, що здійснює інноваційні заходи, провадить таку діяльність для власних цілей, не має на меті продаж інноваційного проекту зовнішнім користувачам інформації. За інших умов, або для інших користувачів інформації рисунок матиме інший вигляд.

Наведений вище рисунок вказує на необхідність використання підприємством як зовнішньої інформації, статистичної, наприклад, так і внутрішньої.

Зовнішня інформація може використовуватись з даних, що надає Держкомстат, які місять дані щодо подібних підприємств певної галузі.

Але для більш точного та обособленого розрахунку для конкретного підприємства доцільно використовувати дані власних досліджень, враховуючи особливості галузі та показники, що мають цінність для конкретного інноваційного проекту.

Т.І. Ніколенко, проаналізувавши статистичні дані, зазначає, що 92% або 1218 підприємств, що впроваджували інновації, є підприємствами переробної промисловості, з яких 53% припадає на хімічну, металургійну та машинобудівну промисловість [2]. Тому використання загальних статистичних даних є недоречним для отримання точної інформації щодо порівняння конкретного підприємства з промисловим ринком країни.

За словами О.Я. Дяківа, вирішення завдання активізації та організації креативно-інноваційної діяльності як ключового чинника розвитку в умовах сучасної економіки вимагає розробки підходів та інструментальних засобів організації такої діяльності [3]. Дійсно, іннова-

ційна діяльність носить специфічний характер, має багато об'єктів дослідження, що не можливо виміряти простими підрахунками.

У цілому, необхідно відзначити, що сучасне економічне середовище є настільки нестабільним і ризиковим, що традиційні методичні інструменти, які базуються на принципах бухгалтерського обліку, є не зовсім адекватними умовам сьогодення. Не надають можливість проведення комплексної достовірної оцінки й більшість методів визначення ефекту від використання компонентів інтелектуального капіталу, ринкової капіталізації, матричні методи. Значна кількість факторних методів побудована на обмеженій кількості чинників впливу. До того ж, здебільшого не враховується вплив якісних показників, які, у свою чергу, визначають кінцевий результат використання інтелектуального продукту. [4].

Одним з найвагоміших джерел надання інформації – є статистична звітність.

Для державної статистичної звітності характерні показники, загальні для різних видів діяльності – звіт про труд, про використання робочого часу та інші.

Державна статистична звітність – може бути регулярною. Вона збирається з певною періодичністю (як правило, місячна, квартальна, піврічна, річна), або разова, коли статистичні спостереження проводяться лише на певну дату.

Форми державної статистичної звітності розробляються органами державної статистики.

Така звітність має забезпечувати загальнодержавні інтереси й нести в собі інформацію переважно соціально-економічного характеру, що забезпечує обґрунтований аналіз розвитку народного господарства України або її регіонів та задовольняє потреби управління на державному рівні [5].

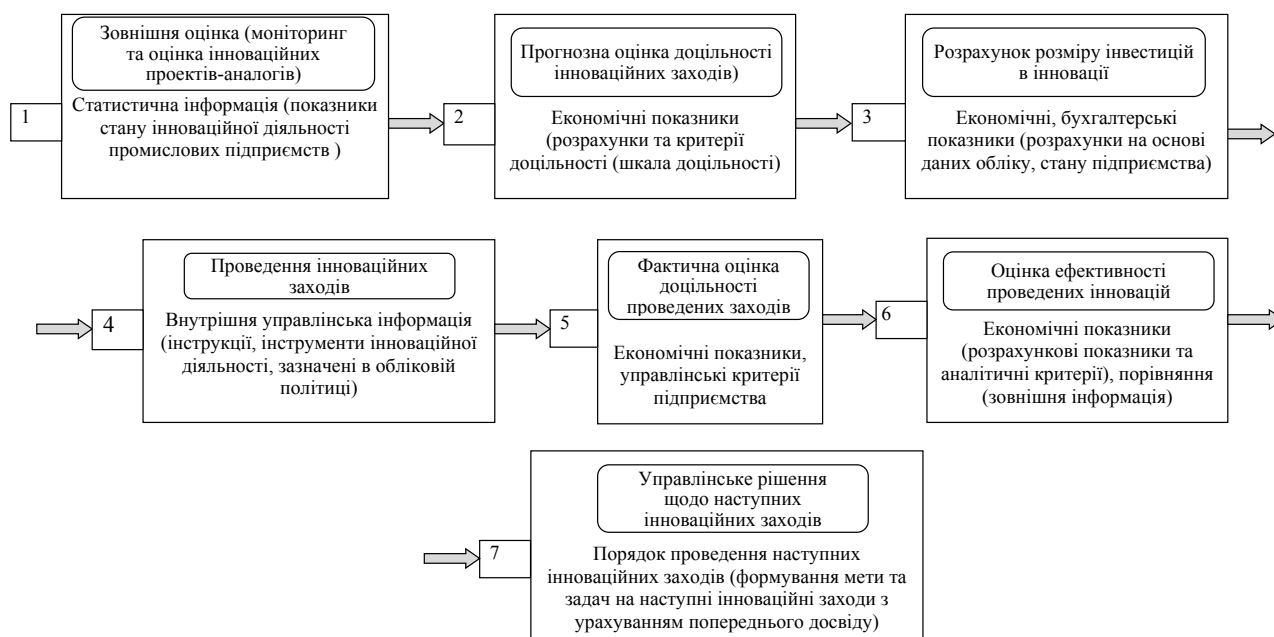

Рис. 1. Інформаційне забезпечення процесу інноваційної діяльності промислового підприємства

Як зазначалось раніше, існують методики оцінки як для акціонерних товариств, так і для звичайних виробничих підприємств, тому й інформаційне забезпечення таких методик буде різним.

Звичайно, що спільними для всіх розрахунків буде інформація, надано у формах фінансової звітності.

Дослідження й розрахунки, що проводились багатьма сучасними науковцями доводять твердження, що статистичні дані далекі від відображення дійсного положення промислової галузі економіки. Управлінцям слід користуватись власними дослідженнями для формування вірогідного інформаційного забезпечення для аналізу діяльності підприємства.

Перед сучасними науковцями постає важливе завдання: створення вичерпного методологічного забезпечення щодо забезпечення інноваційної діяльності загалом, та інформаційного забезпечення його стадій зокрема.

Висновки. Ознайомившись з працями сучасних науковців та на основі власних досліджень, у статті підкреслено специфічний характер інноваційної діяльності промислових підприємств, оскільки інноваційним продуктом може виступати як нова технологія, так і будь-які удосконалення, що створюються за рахунок розумової діяльності, надбаного досвіду, знань персоналу окремого підприємства.

Важливу роль на стадії впровадження інноваційного проекту відіграє інформаційне забезпечення, яке дозволяє оцінити необхідність такого запровадження, його конкурентоспроможність, прогнозні показники розмірів інвестування та прибутковості проекту.

Оскільки середовище діяльності будь-якого підприємства має внутрішній та зовнішній простір, то й інформація повинна забезпечувати зовнішні та внутрішні потреби.

У результаті дослідження інформаційного забезпечення інноваційної діяльності підприємств наведено схематичне зображення стадій інноваційної діяльності із зазначенням характеру інформації, що задовольняє потреби кожної стадії.

В якості завдання для подальших розробок, доцільно визначити показники, що задовольнятимуть кожну стадію процесу проведення інноваційних заходів на промислових підприємствах.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Андришко А.К. Дослідження сучасного стану та розвитку інноваційної активності підприємств України // Електронне наукове фахове видання «Ефективна економіка», № 3, 2013.
2. Ніколенко Т.І. Інвестиційно-інноваційна діяльність України як умова забезпечення конкурентоспроможності економіки // Вісник мариупольського державного університету, серія: економіка, 2013, вип. 5.
3. Дяків О.Я. Креативно-инновационная деятельность как ключевой фактор развития предприятия // Економіка Менеджмент Підприємництво, № 25 (II) / 2013.
4. Ковтуненко К.В., Скороходова Л.В. Фактори оцінки інтелектуальних активів інноваційно-спроможних підприємств // ЕКОНОМІКА: реалії_часу № 1(11), 2014, с. 101.
5. Ковтуненко К.В., Скороходова Л.В. Особливості обліку та оцінки інтелектуального капіталу як фактору інноваційного розвитку промислового підприємства: монографія / К.В. Ковтуненко, Л.В. Скороходова / Луганськ: Вид-во «Ноу-лідж», 2013. – 125 с.